І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

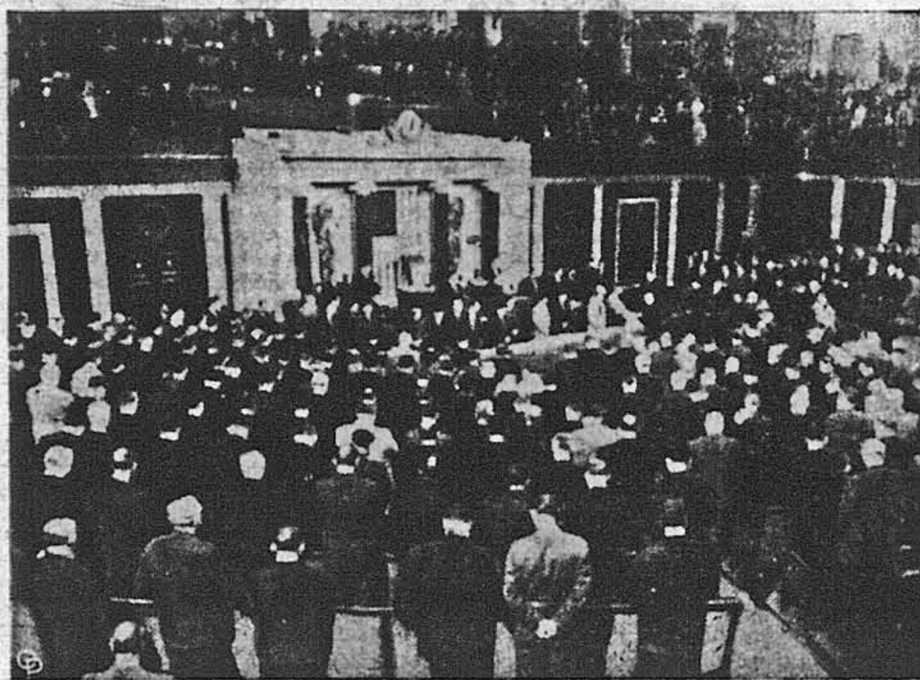
Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N. J.
Тел.: HEnderson 4-0237
УНС: HEnderson 5-8740
Тел. з Ню Йорку: BArcly 7-4125

РІК LXVI. Ч. 5. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 9-го СІЧНЯ 1959 6 ЦЕНТІВ — 6 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JANUARY 9, 1959 No. 5. VOL. LXVI.

86-ИЙ КОНҐРЕС ПОЧАВ ПРАЦЮВАТИ

ДЕМОКРАТИ ПЕРЕВИБРАЛИ НА ПРОВІДНИКІВ ДЖАНСОНА І РЕЙБИРНА, А РЕСПУБЛІКАНЦІ ВИБРАЛИ В СЕНАТІ ДІРКСЕНА, А В ПАЛАТІ ГАЛЛЕКА

7-го січня почав працювати найбільший в історії цієї країни 86-ий Конґрес, який складається з 98 сенаторів і 436 конґресменів, бо до нього входять і представники Аляски. В першому дні республіканські сенатори вибрали собі на провідника на місце колишнього сенатора Вільяма Ф. Новленда іллинойського сенатора Еверетта М. Дірксена, якого підтримали консервативні республіканці, даючи йому 20 голосів, а представник лібералів сенатор із Кентакі Джан Шерман Купер дістав тільки 14 голосів. Але на заступника провідника республіканської меншости в Сенаті вибрано представника лібералів сенатора з Каліфорнії Томаса Г. Кухеля, який також буде між тими республіканськими провідниками, які беруть участь у конференціях із Президентом. В першому дні праць Конґресу йшла в Сенаті боротьба за те, щоб зменшити можливість обструкції в Сенаті при допомозі необмежено довгих промов. Покищо не вирішено цієї справи, яка є важлива при ухвалюванні закону про охорону ґромадянських прав, проти якого виступають південні сенатори. Республіканська меншість в Палаті Репрезентантів 6-го січня вибрала на свого провідника конґресмена з Індіяни Чарлза А. Галлека, який зайняв становище конґресмена Джозефа В. Мартина з Массачусетс, що впродовж 20-ох років очолював республіканських конґресменів в цій палаті Конґресу. Галлек дістав 74 голоси, а за Мартином голосували 70 конґресменів. Демократичні конґресмени одноголосно вибрали на спікера Палати Репрезентантів конґресмена з Тексасу Сема Рейбирна, а на свого провідника в палаті одноголосно вибрали конґресмена з Массачусетс Джана В. МекКормека. Мартин твердить, що Білий Дім і віце-президент Ричард М. Ніксон причинилися до його поразки, але конґресмен Галлек це заперечує. Мартин сказав, що сам Президент не вмішувався до боротьби за те, хто має бути республіканським провідником в палаті, але деякі дорадники Айзенгавера мали бути проти Мартина тому, що він „був забагато незалежний від них". Президент Айзенгавер склав заяву, в якій ґратулював конґресменові Галлекові і висловив „найщирішу подяку" конґресменові Мартинові за його працю для партії. За вибір Галлека голосували республіканські конґресмени від лібералів до найправіших консерватистів. Вони вибрали на голову Республіканської Політичної Комісії конґресмена Джана В. Бирнса з Висконсін, який займе становище, що його займав також конґресмен Мартин. Найголовнішим мотивом цієї зміни в республіканському проводі було те, що Галлек має 58 років, а Мартин 74. Республіканці мають в 436 особовому Конґресі тільки 153 конґресменів, і тому потребують молодшого проводу. Мартин сказав журналістам, що це його перша поразка під час 50-річної політичної діяльности. Демократи одноголосно передвибрали на своїх провідників, як згадано вище, конґресмена Сема Рейбирна, який буде знову спікером Палати Репрезентантів, і сенатора Линдона Б. Джансона на провідника своєї більшости в Сенаті.

86-ИЙ КОНҐРЕС З БОГОМ ПОЧИНАЄ СВОЮ ПРАЦЮ. Це є сцена з Палати Репрезентантів 86-го Конґресу З'єдинених Держав Америки, працю якого започатковано молитвою, проведеною конґресовим капеляном о. Бернардом Браскемом.

Чарлз А. Галлек, республіканець з Індіяни, що був обраний на провідника республіканської меншости в Палаті Репрезентантів 86-го Конґресу, на місце дотеперішнього довголітнього лідера Джозефа В. Мартина.

МІКОЯН РОЗ'ЇЗДИТЬ ПО ЗДА

КОНФЕРУВАВ У ВАШИНҐТОНІ ІЗ НІКСОНОМ, СТАССЕНОМ ТА РОБІТНИЧИМИ ЛІДЕРАМИ, ВІЗИТУВАВ „СПІВІСНУВАЛЬНОГО" МІЛЬЙОНЕРА ІТОНА У КЛІВЛЕНДІ

Вашинґтон. — Анастас Мікоян знаходиться тепер у подорожі по З'єдинених Державах, яку він робить — як заявив — для відпочинку і пізнання з автопсії цієї країни. У вівторок 6 ц. м. він мав двогодинну розмову з віце-президентом Ричардом Ніксоном. Після того поїхав до недалекого містечка Вайт Овкс, на межі стейту Мериленд, і там відвідав великий „супермаркет" де з увагою придивлявся харчам та торговельно-адміністраційній практиці того, звичайного для американців, харчового підприємства. Вернувшись до Вашинґтону, Мікоян був на сніданку в головній кватирі Міжнародної Спілки електричних, радіових і машинових робітників, що її президент, водночасно віце-президент Американської Федерації Праці-Конґресу Індустріяльних Організацій, Джеймс Кейрі, грав ролю господаря. Приявними були численні інші діячі американського робітничого світу, м. і. Волтер Рутер, але Джордж Міні, президент названої централі американських робітничих спілок, відмовився прийти. Під час тієї розмови американські діячі спілкового руху завдавали Мікоянові різні, між ними також дуже різкі запити. Мікоян з черги запросив всіх керівників американського зорганізованого світу праці до СССР, однак — за твердженням преси — ніхто з приявних відразу не прийняв тих запросин. На обіді в совєтській амбасаді був Геролд Стассен, який перевів там 4 і пів години. Вийшовши відтіль, Стассен заявив тільки, що однаково СССР, як ЗДА повинні перевести поважні зміни в своїй закордонній політиці". В минулу середу Мікоян був гостем в американського фінансіста-промисловця Сайруса Ітона, який недавно відвідував Совєти і там палко підтримував совєтську пропаґанду про потребу побільшення совєтсько-американських торговельних взаємин. 75-літній мільйонер, що проповідує „співіснування", зорганізував у Клівленді прийняття з участю коло 40 видатних американських промисловців. Мікоян має 14 ц. м. прибути до Ню Йорку а на 19-го призначена його нарада з президентом Айзенгавером. Покищо — за твердженням ґазет — совєтський гість запевняв про бажання Совєтів переговорювати з ЗДА про всі спірні справи, але ні в одній конкретній справі не заявив нічого, що вказувало б на готовість Москви завернути з її дороги. Коли він вийшов із наради з Ніксоном і журналісти запитали його, чи Совєти змінять свою політику в Берлінській справі, він відповів: „Навіщо зміняти те, що добре?" — Втікачі з-поза залізної завіси, особливо мадяри, намагаються зустрічати Мікояна скрізь в етапах його подорожі. Таким чином на летовищі в Клівленді численні демонстранти носили багато таблиць і транспарентів, на яких м. і. було виписано: „Мікоян — до дому й візьми Ітона з собою", „Мікоян — масовий вбивник", на великому портреті-карикатурі Мікояна і Ітона виписано тільки одно слова „Отрута". 200 поліціянтів на летовищі в Клівленді не допустили до заколочення спокою.

ЗДА ЗАКИДАЮТЬ СОВЄТАМ ВОЄННУ ЗМОВУ З ГІТЛЕРОМ І ЯПОНІЄЮ

Вашинґтон. — У доповнення до гострих закидів англійської ноти, що формально була відповіддю на совєтську ноту з 27 листопада мин. р. у справі Берліну, американський уряд видав окрему 53-сторінкову брошуру, в якій він закидає Совєтам фальшування історії через зовсім невірне представлювання подій, що попереджували вибух останньої світової війни, діялись в її ході та сталися за останніх 14 років. Конкретно, державний департамент, як видавець тієї брошури, оскаржує Москву в активному сприянню гітлерівському імперіялізмові, як також імперіялізмові японському, внаслідку чого Совєти насправді заохотили і вможливили Німеччині Гітлера напасти на Польщу у вересні 1939 року та Японії — напасти на Перл Гарбор в грудні 1941 року. У тій брошурі наводиться докази на те, що Совєтський Союз своїми торговельними доставами допоміг Гітлерові у здвигненні воєнної машини. У серпні 1939 року Молотов своїм договором із Ріббентропом фактично дав згоду на наїзд Німеччини на Польщу, так само, як у квітні 1941 року совєтсько-японський договір про „невтральність" дав Японії апробату на наскок на Перл Гарбор. Москва злегковажила перестороги однаково збоку ЗДА, як Англії, що Гітлер приготовляє війну проти Совєтів, бо Москва ще вчасним літом 1941 року вірила в союз з Німеччиною. Аналізуючи совєтську ноту з 27 листопада, ця нова офіційна американська публікація стверджує, що (1) це не були Англія ані Франція ані тим паче Америка, що підбадьорили нацистів, тільки Совєтський Союз; (2) заломання чотиридержавного воєнного союзу і започаткування холодної війни прийшли виключно внаслідку совєтської політики, яка була нельояльна; (3) Потсдамський договір не міг бути виконаний виключно внаслідку відмови Совєтів виконати його позитивні зобов'язання. ЗДА пригадують Совєтам у тій публікації, що Америка так довго вивозила з західньої Німеччини до Совєтів машини і різне добро на покриття совєтських претенсій до воєнного відшкодування збоку німців, поки не переконалась, що Совєти з свого боку не виконують зобов'язання щодо достави німцям харчів і сирівців. ЗДА доказують теж фактами, що неправдою є закид Хрущова, наче б західні альянти розпочали відбудову німецької збройної сили. У 1954 р., коли в Західній Німеччині не було ще ніякого війська, в Східній Німеччині Совєти поставили на ноги 120.000 війська і 100.000 поліції. Совєти диктували німецьким комуністам поводитись льояльно супроти гітлерівського режиму, так само, як після війни Москва користувалась комуністичними партіями для підривання Заходу зсередини.

• ЗДА ВИЗНАЛИ НОВИЙ КУБИНСЬКИЙ РЕЖИМ

Вашинґтон. — 7-го січня, шість днів після втечі колишнього президента Фульхенсія Батісти, ЗДА визнали новий кубинський уряд, який очолює президент Мануель Уррутія Ллео. Державний департамент повідомив, що американський амбасадор в Гавані Ірл Е. Т. Смит передав ноту кубинському міністрові закордонних справ про визнання нового режиму. Досі той режим визнали вже такі держави: Велика Британія, Арґентина, Бразилія, Чіле, Нікараґва і Об'єднана Арабська Республіка. Президент Уррутія заявив, що його уряд не нав'язуватиме дипломатичних зв'язків із СССР. Новий уряд дозволить 300 прихильникам старого режиму, які знайшли азиль в амбасадах латинських держав, залишити країну. Амбасадор Смит вже літав до Вашинґтону на наради в державному департаменті. До ЗДА вже прибуло 312 кубинських втікачів. Уряд ЗДА заявив, що не дасть права азилю колишньому кубинському президентові Батісті, який втік до Домініканської Республіки. Досі вже застрелено 15 офіцерів за знущання над революціонерами-в'язнями, а мають ще судити коло 300. 6-го січня Мануель Уррутія Ллео розв'язав кубинський Конґрес і заявив в окремій проклямації, що звільняється зі становищ: колишнього президента Фульхенсіо Батісту, всіх губернаторів провінцій, конґресменів, посадників міст і радних. Законодатні функції конґресу переймає президент держави і його кабінет міністрів, який вже відбув перше засідання 5-го січня. Президент д-р Уррутія заявив, що „1-го січня його покликав на становище президента озброєний нарід в місті Сантіяґо, де Куба", і перед тим народом він склав присягу, і тому його обов'язком є виконувати законодатну владу. Аґенція Ассошіейтед Пресс повідомляє, що тимчасовий уряд урядуватиме принаймні 18 місяців, і аж після того відбудуться нові вибори. Розв'язано і наглі суди, які судили молодих революціонерів. Президент Уррутія переслав „щирий привіт великому американському народові", коли його запитували про його відношення до ЗДА.

Рокефеллер за збільшення податків на покриття дефіциту

Олбані, Н. Й. — Нововибраний губернатор Ню Йорку республіканець Нелсон Рокефеллер 7-го січня виголосив своє перше річне звернення, в якому заявив, що „першою найбільшою потребою стейту є збільшити стейтові податки", бо не можна продовжувати теперішній фінансовий стан без „фіскальної катастрофи". Рокефеллер сказав, що вже тепер видко, що забракне коло 230 мільйонів долярів у фіскальному році, який починається 1-го квітня 1959 року. Ця заява нового губернатора не була несподіванкою, бо він вже давніше підкреслював потребу ліквідації дефіциту в стейтовому бюджеті. Губернатор казав, що збільшення податків вимагає „дійсність", яку він застав обіймаючи свій новий пост. Рокефеллер не згадував прізвища свого попередника, демократичного губернатора Аверелла Гарримана, тільки сказав, що попередня стейтова леґіслятура жила „понад стан", бо видатки зросли на 46 відсотків, а прибутки тільки на 31 відсотків.

Хрущов продовжує кампанію проти Булґаніна

Москва. — Нікіта Хрущов продовжує свою кампанію проти свого недавнього вірного супутника в своїх подорожах по Азії і Европі, колишнього прем'єра Ніколая Булґаніна. До такого висновку доходять закордонні обсерватори в Москві на основі оприлюдненого стенографічного звідомлення з нарад Центрального Комітету Компартії СССР, який засідав від 15 до 19 грудня ц. р. За тим протоколом, цілий ряд промовців на Центральному Комітеті заатакував Булґаніна, називаючи його „брехуном" і „крутієм" та закидаючи йому, що він хоче викрутитись від відповідальности за свою співпрацю з „антипартійною групою" виправданням, що ніби пристав до неї в останньому моменті і що вся його „вина" обмежувалась використанням його офіційної канцелярії змовниками. Сємьон Ігнатієв, Владімір Мацкевіч, Леонід Корнієць і інші члени ЦК з різних частин СССР, домагалися від Булґаніна, щоб він „виявив всю правду" про „змовників" і свою участь у „змові" антипартійної групи. Випущений до публічного розпродажу стенографічний протокол того засідання ЦК партії був розкуплений на вулицях Москви протягом кількох годин, як ще один документ совєтської скандалістики.

У Варшаві продовжується розправа проти Еріха Коха

Варшава. — В середу 7-го січня ц. р. на судовій залі у Варшаві запродуковано ґрамофонову платівку, на якій підчас останньої війни наґрано було одну з промов Еріха Коха, колишнього „ґавляйтера" Східньої Прусії, потім кривавого „райхскомісара України". Судова розправа проти Еріха Коха, як воєнного злочинця, розпочалась у Варшаві 20го жовтня мин. року й оце відбулося вже 43 засідання судового трибуналу, який складається з 5-ох суддів. Еріх Кох від восьми років перебуває у варшавській слідчій в'язниці. Акт обвинувачення закидає йому винищення чотирьох мільйонів українців, 160.000 жидів і 70.000 поляків. Польський прокуратор представив 50 свідків на доказ злочинів Коха. Еріх Кох, за фахом слюсар, який завдяки приналежності до гітлерівської еліти дійшов до великої влади та став німецьким катом України, бороняться дуже енерґійно, виголошує довгі промови, заперечує, покликується на неіснуючих свідків і запевняє про свою „невинність". Він вислухав з байдужим виглядом обличчя згаданої вгорі платівки, яка пригадала йому дні, коли був на вершинах нацистської кар'єри.

В Каїро повно чужинецьких дипломатів

Каїро. — У столиці Об'єднаної Арабської Республіки роїться тепер від закордонних гостей-дипломатів. У цьому тижні відбувається там засідання Економічної Ради Арабської Ліґи. З вийнятком Тунісії, яка зірвала взаємини з Арабською Республікою, прибули прем'єри або міністри закордонних справ з усіх інших 9-х арабських країн. Головує на тій конференції ливанський прем'єр і міністер фінансів в одній особі, Рашід Карамі. З інших закордонних гостей найвидатнішою фіґурою є генеральний секретар Об'єднаних Націй Даґ Гаммершилд, який об'їздить всі країни Середнього Сходу. У вівторок 6 січня з парадою вітали італійського прем'єра Амінторе Фанфані, який заходиться біля скріплення італійсько-арабської приязни. Італія дістала від Об'єднаної Арабської Республіки концесію на верчення нафти на її території на схід від Суезького каналу. Фанфані підготує теж ревізиту Нассера в Римі. Президент Світового Банку, формально: Міжнародного Банку для відбудови і розвитку, Юджин Блек, перебуває в Каїро з місією продовжувати своє посередництво між Англією і Єгиптом щодо вирівнання взаємних грошових претенсій і промощення шляху для віднови англо-єгипетських дипломатичних та торговельних взаємин. Східньо-німецький „прем'єр" Отто Ґротеволь хоче особисто переконати Нассера, що Східня Німеччина це „суверенна держава", а прем'єр Ґгани д-р Кваме Нкрумаг переїздитиме наприкінці тижня через Каїро в поворотній дорозі з відвідин в Індії.

Китайські комуністи знову бомбардують Квімой

Тайпей. — В минулу середу 7 січня ц. р. китайські комуністи знову піддали острів Квімой в протоці Формози варварському бомбардуванню артилерійським вогнем із сусіднього острова та надбережних батерій, закинувши острів 12.000 стрілен. Комуно-китайське радіо заповіло, що комуністи „відплатяться" за буцім-то знищення китайськими націоналістами школи на комуністичному суходолі. Китайські націоналісти закинули комуністам брехню щодо тієї школи та заявили, що комуністи придумали ту штуку, щоб мати претекст для бомбардування Квімою. Військовий міністер вільного Китаю контр - адмірал Лію Гох-ту відмовився відповісти на запит, чи не думає він, що комуністи теперішнім бомбардуванням Квімою приготовляють висадну операцію.

Президент плянує зміни на амбасадорських становищах

Вашинґтон. — З Білого Дому повідомляють, що президент Айзенгавер проситиме Конґрес затвердити численні зміни, які він плянує поробити на амбасадорських становищах в Африці, Середньому Сході і в південно - східній Азії. Давніший амбасадор до Цейльону Філіп К. Ґров, який тепер працює як окремий асистент державного секретаря Джана Фостера Доллеса, має стати амбасадором в Південній Африці. Генрі А. Байровд з Південної Африки має йти до Афґаністану, бо теперішній американський амбасадор звідтам Шелдон Міллс буде амбасадором в Йорданії. Плянується перенести Вільяма Кеттела з амбасади в Бонні на амбасадора до Камбоджі.

Тільки 65.6 відсотка населення є членами релігійних громад

Ню Йорк. — Виконний секретар відділу церковного плянування і дослідів при Протестантській Раді в Ню Йорку о. Ліленд Гартрелл зробив статистику релігійної приналежности більше як 15 мільйонів населення Нюйоркської Метрополітальної округи і ствердив, що тільки 65,6 відсотків цього населення є членами церков або синаґоґ, взагалі релігійних громад, а решта не належить до жадної віровизнаневої громади. Значить, що 34.4 відсотка не визнають жадної релігії, яка має публічні організаційні форми. Між тими, які визнають релігії, є 15.9% протестантів, 29.5% католиків, 18% жидів і 2.2 відсоток „інших" (це значить таких, які не належать до попередніх віровизнань). Отець Гартрелл обраховував населення міста Ню Йорку, сімох повітів нюйоркського стейту, девятьох повітів стейту Ню Джерзі та Ферфілдського повіту в стейті Коннектикат. Само місто Ню Йорк має 12.5% протестантів, 27.1% католиків, 26.6% жидів і 2.2% „інших". Безрелігійних, це значить таких, які не належать до жадної релігії в місті Ню Йорку є 31.6%.

В АМЕРИЦІ

● **Уночі в Шикаґо собака** Джетті, занюхавши дим, збудила 11-річного Джеймса Ґрібсби, з яким спала в одній кімнаті, і хлопець побудив батьків, брата і двох сестер. Всі вони щасливо врятувались з дому, охопленого полум'ям.

● **Екс-президент** 84-річний Герберт Гувер відлетів з Ню Йорку джетовим літаком до Маямі, де залишиться на кілька тижнів. З ним поїхали його секретарка і один з його помічників.

● **Дружина нюйоркського губернатора Нелсона А. Рокефеллера, приймаючи** у себе журналісток, показувала їм мешкання, в якому живе від 1-го січня, коли її чоловік обняв урядування. Щоб не виглядати зависокою в порівнянні з журналістками, вона зняла черевики і ходила по кімнатах у самих панчохах. Пані Рокефеллер відмовилася сказати журналісткам, чи її чоловік буде кандидувати на президента в 1960 році.

● **У 1958 році** 8 мільйонів безробітних в ЗДА дістали 4 більйони долярів, — як повідомив секретар праці Джеймс П. Мічелл. Це майже в два рази більше, як виплачувано безробітним у попередніх роках.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

● **Письменниця й поетка Віра Вовк** прибула із Бразилії у відвідини до Канади і ЗДА і виступить із своїм літературним вечором, в неділю, дня 11-го січня ц. р., в Літературно - Мистецькому Клюбі в Торонті (заля УНДому при Ліппінкат). З Торонта приїжджає Віра Вовк до Ню Йорку, де дня 16-го січня відбудеться ІІ Літературний Вечір у нюйоркському Літературно - Мистецькому Клюбі.

● **Письменник Олександер Копиленко,** видатний український підсовєтський письменник, народжений 1900 р. на Харківщині, помер дня 1 грудня м. р., в Києві. Похорони відбулися дня 3 грудня м. р.

● **Журнал для дітей „Наш Приятель",** що його видає у Вінніпеґу Централя Українців Католиків і редаґує о. Семен Іжик, відзначував у грудні 1959 — із появою свого 100-го числа десятиріччя свого існування.

● **Д-р Осип Слоґан,** українець з походження, дентист у Вінніпеґу, вийшов у доповняльних виборах, що відбулися дня 15-го грудня м. р., від консервативної партії до канадійського федерального парляменту. Він здобув 4,156 голосів.

У СВІТІ

● **Папа Іван XXIII** появився на Новий Рік вполудне у відчиненому вікні Ватиканського палацу, кількакратно побажав багатотисячній масі народу, що зібрався на площі святого Петра, „щасливого нового року" і благословив людей.

● **У Варшаві** всі харчівні, кав'ярні, клюби і ресторани в Сильвестрову ніч були повні народу. По фабриках і майстернях усі залі були пристосовані до танців. Жінки й чоловіки зодяглися в найкращі одяги, „підтягаючись" під стиль західніх вечірних одягів. Західні кореспонденти у Варшаві вважають цю маніфестацію „буржуазного" Сильвестрового звичаю одним із проявів духового бунту проти комуністичного режиму.

● **Із Східньої Німеччини** втекло на Захід у 1958 році 204,061 осіб, з-поміж них найбільше робітничої молоді, фахівців і науковців. У деяких залізничних майстернях внаслідок утечі на Захід, позначився такий брак людей, що німецькі комуністи почали вербувати робітників — у Польщі.

● **У Пізі,** в Італії, в Сильвестрову ніч група американських туристів об'вязала похилу славетну Пізанську вежу грубим шнуром, прив'язала його до авта і пустила автомашину в рух, щоб „випростати вежу". Наслідок того був для жартунів плачливий: вежа залишилась стояти непорушно, а від авта відірвалась задня частина — на велику радість італійців.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N. J. the Act of March 8. 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

„ЛУНІК" І МІКОЯН

Якщо большевики наперед узгіднили дати випущення космічної ракети, популярно прозваної „Луніком", і подорожі Атанаса Мікояна до Вашингтону, то цей плян їм напрочуд удався. Всі західні коментатори одностайно погоджуються на тому, що цей останній безсумнівний технологічний осяг Москви психологічно „підмурує" розмови, які Мікоян веде у Вашингтоні з керівними мужами З'єдинених Держав. Він дістав у руки той тактично-політичний атут, що його дає новий доказ на посідання большевиками такої сильної ракети, яка уможливлює атаку американського континенту через Атлантик. Американські вчені, члени державних Комісії Атомової Енергії та новоствореної Комісії для Астронавтики і Сферичних просторів, признають, що в перегонах у дослідженні космічних просторів Совєти знову випередили Америку. Сам президент Айзенгавер одним із перших висловився з признанням про цей совєтський осяг. Тільки та одна подробиця, що остання совєтська космічна ракета важить 3,245.2 фунта, в тому числі має інструментів на 796.5 фунта, і летить із швидкістю 7 миль на секунду, сама тільки ця подробиця вказує на спроможності науки, яка дійшла до таких вершин, без уваги на те, в якій країні це сталося і хто саме це перевів.

А втім, цей совєтський успіх типовий для кожних перегонів. Коли дивитись на табелю з датами й фактами про совєтсько-американські перегони у ділянці сферичних ракет, почавши від 4 жовтня 1957 р., коли большевики випустили свого першого „спутніка" вагою 184 фунти, по 18 грудня 1958 р., коли ЗДА випустили ракету „Атлас" вагою 8,700 фунтів із 167 фунтами інструментів на висоту 71,300 миль, — то з цієї табелі видно наявно, як то один раз має перевагу СССР, а другий ЗДА. Кожна совєтська перемога хвилює і нервує деяких американських патріотів, які таврують уряд і закидають йому занедбання, загаяння, легковаження противника і т. п. гріхи. Голова сенатської більшости сен. Линдон Джансон відразу заявив, що „Лунік" спричинить для уряду нові труднощі в Сенаті, а голова конгресової Комісії для Астронавтики, МекКормек, заявив, що зголосить внесення на приспішення реалізації ракетної програми „без уваги на кошти". Проте, водночас залунали вже й тверезі, поважні голоси, які рішуче висловлюються проти „панічного" державного плянування і проти витрачання багатомільйонових сум з огляду на престиж, щоб „не дати випередити себе". Ці голоси відрізняють момент доцільности з уваги на військову технологію, і момент морально-престіжевий, який має тільки пропаґандивне значення, хвилеве й проминальне. Ніхто з самих большевиків напевно не сумнівається, що незабаром Америка також випустить свої космічні ракети, тим паче, що вже навіть появились докладні обрахунки — коли це може статися і як американські вчені уявляють собі перші спроби міжплянетної комунікації, не тільки з інструментами в ракетах, але й з людською залогою.

Успішне випущення Совєтами космічної ракети дасть поштовх американцям до дальших наполегливих дослідів, пригадавши їм існування за залізною заслоною ворога, який вживає найбільших зусиль не тільки для осягнення суто пропаґандивних ефектів, але й для здобуття найгрізніших родів зброї. Проте, водночас воно пригадує факти, з'ясовані вже в публічній дискусії після появи першого совєтського „спутніка": що Совєти розпочали свої ракетні досліди на шість років раніше від Америки, використавши німецьких учених і рисунки, знайдені в надбалтійських німецьких базах ракет „V-1" і „V-2"; що після того большевицькі шпигуни викрали в ЗДА таємниці дослідів і ракетної програми, зокрема плян випущення ракети на Місяць; що своїх успіхів у технології досягають большевики коштом добробуту двохсот мільйонів громадян, які мусять вічно жити в злиднях; що кожний такий успіх большевиків тільки обнижує життьовий рівень підсовєтських громадян. І тільки на тлі всіх цих фактичних даних можна справедливо оцінювати значення і питому вагу совєтських осягів, включно з останнім „Луніком".

І тому Атанас Мікоян навряд чи матиме у Вашингтоні більше успіху з „Луніком", ніж мав би без нього. Вихідною точкою для американської політики є совєтська імперіялістична політика. Все, що ту політику скріплює, викликає в Америці і на всьому Заході ще сильніший спротив. „Спутнікова дипломатія", яку повів Хрущов, завела на цілій лінії. Якщо Хрущов чи його вислкець Мікоян думають, що можна буде застосувати „лунікову дипломатію" — ще більшого застрашування — то вони грубо помиляються. Совєтська космічна ракета є тимчасовим успіхом у холодній війні, але цей успіх далеко не такий, щоб міг захитати сильними нервами, яких вимагає холодна війна і вся вишня міжнародна ситуація.

ЗРАНЕНА ЗЕМЛЯ — ПОРККАЛА

Восени 1944 року, в рамцях воєнного договору поміж СССР і Фінляндією, совєтські війська окупували фінляндську надморську провінцію Порккала. Це домагання було поставлене Совєтським Союзом у формі ультиматуму, разом з іншими важкими для тієї миролюбної республіки точками „договору". Протягом десятьох днів вся фінляндська людність мусіла покинути свої селища, знаменито влаштовані господарства та підприємства на просторі 146 квадратових миль. Нелегко було виконати гордим фінляндцям такий драконівський наказ, та ще й в такому короткому часі.

Провінція Порккала мала бути віддана СССР на 50 років у формі стратегічно-оборонного „винайму", і там мали бути влаштовані совєтські мілітарні споруди — під самим боком Гельсінок, лише за 12 кілометрів від столиці Фінляндії. Ця провінція була окупована Совєтами до осени 1955 року, бо в міжчасі, мабуть для демонстрації своїх „миролюбних" цілей, Москва несподівано зробила Фінляндії „дарунок", відмовившись від дальшої окупації тієї багатої під господарським оглядом Порккали.

У бостонському „Ди Крисчен Сайнс Монітор" з 9 грудня м. р. фінлянський кореспондент цього щоденника подає ряд цікавих інформацій про теперішній стан відбудови терену, де ще три роки тому чоботи червоного окупанта по-дикунськи топтали віковий доробок цього культурного народу Північної Европи. Автор репортажу, сам фінляндець, пише, що відносно недовга окупація Порккали вчинила таке спустошення, що ще тепер, під кінець 1958 року, ці терени не надаються до повного вжитку. Ці надморські смуги ще й досі незагосподаровані, а з восьми тисяч автохтонів цього обширу лише дві тисячі сяктак влаштувалися у старих своїх селищах. Про відбудову індустрії годі й казати, — все треба починати від самих основ, або ще гірше: розбирати все до основ і аж потім плянувати реконструкцію. Причиною цього — совєтські безглузді „переробки" попередніх об'єктів для ніби оборонних цілей — проти мініятюрної держави Фінляндії ...

Як пише кореспондент бостонського щоденника, поміж рештою примусово виселених у глибину Фінляндії в 1944 році автохтонів Парккали запанувало таке психічне заломання, одчай і неохота вертатися на зруйновані родинні гнізда, що для заселювання цих „диких піль" уряд задумує брати добровольців з інших провінцій ... На 1959 рік плянують поселити на тих теренах 600 осіб, для яких наперед треба дати все від „голки й нитки" до господарського знаряддя. Але важко буде знайти й охотників, бо люди бояться пхатися ведмедеві в зуби, щоб знову не повторилася та сама трагедія, що й в 1944 році. Багатші особи Порккали, колишні власники фабрик, землевласники й промисловці взагалі не виявляють охоти туди показуватися; сидять у Гельсінках, зароблюють і живуть скромно, але без страху знову попасти в халепу.

Щоб привабити охочих оселитися на тих „відзисканих землях" — фінляндські власті переводять широку меліорацію, копають канали, осушують багна, закладають нові й направляють старі дороги. А кожного літа сотки студентів з Гельсінок ідуть добровільно в найбільш зруйновані околиці Порккали, щоб допомагати поворотцям відбудувати господарські будинки, працювати на полі, збирати врожай. Бо, як подає кореспондент, совєтська окупація оплюндрувала все те, що становило будь-яку господарську вартість, всі доми, стодоли, магазини тощо. Руками солдатів і машинами пороблено таку масу ям, ровів, окопів і інших „оборонних" споруд, що треба кількох ґенерацій, щоб усе це привести до ладу. Де були врожайні поля — там окупанти насадили кущів і всякого хабаззя, а де були ліси, там тепер заорана земля ... Навіть з чисто психологічних мотивів старі мешканці волітоть жити далеко від своїх спрофанованих червоним наїзником місць.

Взагалі до кінця 1956 року фінляндський уряд не дозволяв нікому вертатися в ці сторони, а в перших місяцях після їх звільнення гостро заборонив цивільним особам навіть відвідувати ці місця. Кілька зимових місяців спочивали під снігом ці терени, закриті для людського ока. Аж з весною 1956 року офіційні чинники мали змогу побачити всю руїну, коли тепле сонце висушило розтопи та багна. Людність Фінляндії остовпіла, і тільки для того, щоб не дразнити грізного східнього сусіда, замовчено перед культурним світом трагедію Порккали.

Найболючішим ударом для населення Фінляндії було знищення старовинної й високошанованої церкви-собору в Кірнокумі, яку Совєти обернули на стайню. Цвинтар біля Божого дому знищено дотла, від пам'ятників залишилися купи каміння ...

Тепер мистці того краю відбудовують святиню, направляють подіравлені, мов решето, старовинні ґранітові стіни, що сягають давніх віків. Для яких цілей посічено й здеформовано ці стіни, годі встановити. Церковна підлога була знищена, а підземелля святині завалене нагробниками і хрестами із цвинтаря. Реконтрукція храму, як сказано, іде поступово, причому фахівці стараються кожний камінчик поставити на його старе місце.

Зранена земля, Порккала, відстрашує її власників, господарів. Навіть їхні діти не захочуть вернутись туди, на землю своїх батьків.

Які наші рефлексії на цей репортаж фінляндського патріота? Якщо за ці роки брутального господарювання червоного наїздника в одній малій провінції мали місце такі катастрофічні зміни, що й казати про чотири десятки років окупації української території? Або які зміни — у вище поданому совєтському стилі, зайшли за останній час в Західній Україні, на Волині, на Закарпатті?

О. М.

А. Заплітний

ІСТОРИЧНА ПЕРСПЕКТИВА

Не потрібно бути аж дуже проникливим спостерігачем, щоб помітити, що в учасників наших національних свят, таких як 22 Січня та Першого Листопада, немає внутрішнього спокою та скріплення віри в українську правду. Навпаки, в їхніх душах часто бринить рефрен: „Встоятись не було сили, наша революція, не зважаючи на великі жертви та зусилля, не дала української держави".

Коріння цього песимізму, часом прихованого, часом одвертого, який створює у слухачів почуття невдачі та безвиглядности, належить шукати не в самих подіях, а в наших святочних промовцях та їхньому підході до теми. В ширших колах нашого громадянства є іноді свідоме, іноді підсвідоме, але глибоке відчування, що в цих дорогих нам датах є якась могутня сила і світло, яких нам дуже потрібно на життьовому шляху. Доказом цього є факт, що з року на рік росте число місцевостей, в яких відзначають ці річниці, що наша суспільність старається надати їм гіднішої зовнішньої форми, глибшого внутрішнього змісту.

Поминаємо таких промовців, на щастя, дуже рідких, які на національних святах зводять особисті чи групові порахунки з своїми противниками. Назвемо такі їхні поступки звичайним нетактом та образою цих свят. Також не будемо зупинятися на так званих „потім мудрих", які всі події з 1917-1920 рр. оцінюють з досвіду, який вони набули пізніше або таки в останньому часі. Така оцінка, очевидно, не на місці. Хоч сорок років, які ділять нас від цих подій, є розмірно коротким часом у житті нації, але в цьому недовгому часі у нас і довкруги нас зайшли корінні зміни, які дозрівали колись цілими століттями; тому нинішні мірила до цих подій непридатні.

Дуже поширеним у нас є поділ нації на дві частини: на провідну верству і народні маси. Провідна верства несе звичайно вину за все, що сталося. Народні маси є втіленням доброти, послуху і патріотизму. Вони доконали б чудеса, якби не більші або менші промахи провідної верстви.

Рідшим є другий варіянт, що провідна верства завжди була назагал добра, а недописали народні маси, які легко піддавалися ворожій пропаґанді, кидали фронт або були невтральні.

Такий погляд, в обох відмінах, не має основи ні в соціології, ні в досвіді історії. Для постання нації і держави завжди потрібно декілька суспільних верств. З одної верстви ніколи не постала ні нація, ні держава. Одна з цих суспільних кляс стає провідною і переймає владу. Вона мусить бути найсильнішою, не завжди числом, але освітою своїх членів, міцною внутрішньою організацією, часом також матеріяльним багатством. Ставши провідною, така верства стає репрезентантом цілої нації чи держави; вона втягає в себе, як губка, всі духові та матеріяльні сили нації. Вона діє за цілу націю, а ціла нація бере участь в її акціях. Якщо така провідна верства втратить силу творити долю нації, на її зміну приходить інша верства — часом це дістється в нових виборах, але частіше шляхом революції.

Коли поглянемо на українську провідну верству в роках 1917-1920, то побачимо, що вона, як всюди, була одинокою діючою, політичною державницькою силою в нашому національному організмі, тобто була скупченням найактивніших творчих сил, які тоді наша нація мала в розпорядженні. Інші тодішні суспільні верстви, або так звані народні маси, ніколи не піднялися понад кожночасну провідну верству і не зібрали в собі більшої від неї духової, організаційної та політичної сили. Якби це їм вдалося, то вони або мирною дорогою, або шляхом революції відсунули б цю провідну верству, висунули на її місце свою і продумали для неї ідеї та кличі, які б ліпше вели український державний корабель по бурхливих хвилях тодішнього часу. Так не сталося, і тому не можемо твердити, що вину за все несе провідна верства, як нестійким буде також твердження, що завинили тільки народні маси.

Досвід каже, що історія ніколи не судить поодиноких суспільних верств, але судить цілі нації. Так само за геройство, посвяту та розум гуртів чи поодиноких осіб бере нагороду ціла нація. „Горе переможеним" падає на ціле населення країни, — на тих, які захищали збройно рідний край, і на тих, які втекли з поля бою або стояли осторонь. Наслідки програної війни несуть на своїх плечах також покоління, які прийшли пізніше і не мають ніякої вини за собою. Винною завжди буде ціла нація, так само користати з успіхів буде цілий нарід. Такий є основний та незмінний закон життя держав і народів.

Останньою справою, на яку випадає звернути увагу деяким нашим промовцям, є їхній нахил підкреслювати, іноді дуже чорними барвами, неуспіхи наших визвольних змагань. Поминаємо факт, що таке вирвання одного фраґменту не дає змоги слухачам вловити суті та змісту цілого визвольного періоду, який є в дії по нинішний день, хоч наша нація час від часу, відповідно до змінених обставин, міняє методи боротьби за реалізацію свого державного ідеалу. Не можна говорити про трагічний неуспіх тоді, як з перспективи сорока років нам видні надзвичайно великої ваги два здобутки нашої революції. Першим є те, що Україна знову ввійшла на сторінки всесвітньої історії, звідки викреслено її внаслідок програного бою під Полтавою в 1709 р. Другим здобутком є факт, що обидві ці історичні події, 22 Січня та Листопадовий Зрив, защепили і виростили ідеал української державности в серцях мільйонів українців на рідних землях та поза ними.

Коли кинемо оком на історичні події народів, які жили в таких самих умовинах як український, то переконаємося, що дуже рідко перший бурун розбивав чужу греблю. Ірляндія боролася за свою державність коло 600 років. Довгі десятки років тривала визвольна боротьба балканських народів, сербів, румунів, греків і болгар. Змагання за об'єднання Італії йшло сотки років. Прусія мусіла виграти дві війни, з Австрією та Францією, щоб осягнути об'єднання Німеччини. Навіть наші сусіди поляки, яким розмірно легко прийшла в 1918 р. держава, мали за со-

(Закінчення на стор. 4-ій)

І. Смолій

ЩЕ ПРО „ПРОСВІТУ"

Скромно відзначає еміґраційне суспільство 90-річчя „Просвіти", Декілька статтей у пресі, декілька спомипів, тут і там створені комітети для вшанування трудівників-просвітян і для видання збірки матеріялів.

Голоси читачів на сторінках „Свободи" про потребу віднови цього товариства підкреслюють загальне збайдужіння, а може й критичне ставлення до „Просвіти".

„Просвіта" в ширшому розумінні — дитина XIX сторіччя, цього переломового періоду, коли, внаслідок нових винаходів і наукових відкрить, застосованих головно в промислі, змінювалася докорінно структура суспільств, коли на історичну сцену стала виходити сіра людина, людина маси, продуцент.

А це більше „Просвіта" — супутник „Весни Народів", національного відродження й усамостійнення низки народів, розділених доти на провінції, обезголовлених, без провідної верстви, що пішла на службу до королівських та царських дворів. У суспільно-політичному житті просвітянський рух, паралельно з романтизмом у літературі і буйним розвитком етнології та етнографії, відзначався в цей перший період небувалим ідейним насnаженням, рівним новітнім політичним рухам. Він допоміг визначити передусім духові кордони поодиноких народів, допоміг зактивізувати народні низи й виділити з них нову провідну верству. Але він був тільки етапом. Постали й зміцніли національні держави, утвердився демократичний лад, і етап „Просвіти" в ширшому розумінні пройдено. Освіту широких мас перебрали на себе міністерства освіти і не треба було турбуватися плеканням національної свідомости у власній державі.

Український народ своєї самостійної держави не утвердив, тому ми все ще на непройденому етапі „Просвіти". У довгій боротьбі за визначення наших духових і державних кордонів, за об'єднання розчленованих провінцій в один самобутній твір держави, „Просвіта" записана золотими літерами. Льояльно віддала вона свої організаційні клітини, свої просвітянські лави державному апаратові, свідком чого є величезна, незмірна роля „Просвіти", труд і героїчна смерть багатьох тисяч просвітянських діячів у Східній і Західній Україні в часи визвольних змагань.

Але держава впала і „Просвіта" знову перебирає на себе давні завдання. По періоді державности, в змінених обставинах, ці завдання інколи були вже не під силу їй, не під силу було вести розбурханий і збаламучений народ. „Просвіті" доводилося ставати своєрідним міністерством освіти, її організаційні сітці — сублімацією державного апарату.

А коли стала „Просвіта" протиставитися нівеляційному походові большевизму в українську душу, змагаючи своїми скромними давніми методами зберегти її національні первні, тоді довелося почути найважчий закид, що вона — гальмо у поступі, остоя назадництва, що вона спиняє розвиток національної культури. Гострий, трагічний своїм непорозумінням і сумбурний виступ М. Хвильового проти „Просвіти" („Просвіта чи Европа") тяжить і досі над нами, він належить до тих проблем, які тактовно промовчуємо, щоб не викликати нового спалаху пристрастей.

Коли хто вважає, що український народ уже осягнув свою державу, для того, зрозуміло, „Просвіта" — пройдений етап. Коли ж погодимося, що своєї держави ми ще не осягнули, що про творення власної національної культури нема ще й мови, а хоч як ґрандіозне своїми розмірами шкільництво в совєтській Україні нічого спільного з українською народною освітою не має, тоді доведеться признати, що коли б дозволено існувати „Просвіті" і сьогодні в Україні, її треба б там негайно відновити, і вона сповняла б вірно свою ролю як колись. Прослідовно йдучи, існування такого справді аполітичного товариства було б корисне й для еміґрації. Просвітянський рух незвичайно живучий і винахідливий. Пригадую собі, як у другій половині двадцятих років в карпатському селі М. місцевий парох о. Григорій Канда створив так звану „Молоду читальню", згуртувавши в ній молодь 8-16 років. Сам він став бібліотекарем, щоб підбирати молоді лектуру. З-поміж молоді вибрано управу „Молодої читальні", щоб призвичаювати її проводити зборами, сходинами і т. п. Члени прибирали собі козацькі псевда: Сагайдачний, Палій, Кривоніс, Полуботок. Дали ряд вистав і вели власне діловодство з окремою печаткою-саморобкою. Побувавши на відвідинах в о. Канди, тодішній сенатор о. Ю. Татомир захопився експериментом, подав цю думку в пресу, що й дало почин створенню „Молодої Просвіти" при Головному Виділі. А з членів цієї першої „Молодої читальні" в М. вийшла високоідейна молодь, доказом чого є те, що два її члени згинули пізніше під Хустом, багато пішло в Березу Картузьку просто з мадярських рук, один згинув у партизанській сутичці з німцями в Карпатах, один в УПА, на Волині, два пропали, заслані на Сибір, з живих багато на еміґрації як активні громадяни.

Цей приклад — один із багатьох, які можливості перед „Просвітою", — „Треба тільки живих людей" з новими ідеями. Бо просвітянський рух для бездержавного народу не буде ніколи зайвим чи перестарілим.

Ольга Мак

БІЛА МАСКА

(2)

Я стояв за спиною то одного, то другого грача, чекаючи зручного моменту, щоб заговорити з Дюннелем, і нудився невимовно, а ще більше дратувався. Коли нараз увагу мою привернули звуки „метелиці", що її втяла оркестра, і якийсь особливий рух у танечній залі. Можеш собі уявити: українська метелиця (ота, знаєш, „Ой, на горі метелиця, чому старий не жениться") у московсько-французькій атмосфері!

Забувши відразу і Дюннеля, і все інше, я покинув картярську кімнату і поспішив до залі подивитися, що воно за диво. І побачив справді щось несподіване: в широкому колі, яке утворили гості, розступившись попід стіни, гасало завзято щось біле, в білій масці, обвіяне вихром білих шалів, що від швидкого руху то звивалися спіралями, то розтягалися, мов пасма снігу, і били найближчих глядачів по обличчях. Оркестра бравурно сипала звуками, а те „щось" підхоплювало їх і перевтілювало в рух, створюючи образ правдивої завірюхи, який ще посилювався хмарами конфетті, яке непомітними рухами розсипала довкола себе танцююча постать.

З першого ж погляду можна було в ній пізнати фахову балерину, хоч ні тоді, ні тепер я не міг би сказати, чи це справді був якийсь видатний, а чи пересічний талант. Але танцювала вона легко, ґраціозно і, головно, з вичуттям і зрозумінням, так, що у мене, як у маляра, створювала досконалий образ того, що хотіла вона створити. При її наближенні я навіть очі мружив, бо мені здавалося, що цей білий вихор так і хльосьне зараз гострим свіжим крилом по очах, запорошить інеєм, заб'є віддих. Вона літала вздовж кола, то ступаючи повною стопою, то зводячись на пуанти, а коли крутилася, її маленькі, сильні ніжки зливалися в одну, мов у дзиґи.

Чим довше дивився я на неї, тим сильніше уявлялася мені розгукана, нестримна стихія, що мчить світом, ламаючи й змітаючи на своєму шляху всі перешкоди. Вона поривала за собою, накидаючи бажання — також гнати вперед, трощити й ламати.

Отямився я від того бажання лише тоді, коли оркестра раптом умовкла, а танцюристка присіла перед глядачами в глибокому сценічному реверансі. При тому вона опинилася якраз навпроти мене, і, коли прорізи її білої маски зустрілися з моїм поглядом, вражено здригнувшись, на мить завмерла. Це був уламок секунди, але я непомильно вгадав, що танцюристка або впізнала мене, або ... Ну, та Ти ж знаєш, що на мене в ті часи жінки залюбки задивлялися, і цим разом самолюбство приємно полоскотало мене біля серця.

Та Метелиця заразже випростувалася і, вклоняючись на всі боки, під грім оплесків та вигуків „біс!" пурхнула туди, де стояла господиня дому. Пані Колета, приязно усміхаючись, обняла її материнським жестом і повела кудись за собою.

Чи були вони близькі між собою?

Зрештою, я, можна сказати, в тій же хвилині забув і про танець і про враження, яке справив на танечницю, бо саме підійшов до мене Колета, представляючи кільком французьким офіцерам. Потім підійшли ще якісь типки з московського табору — і почалася жвава розмова на теми, які тоді хвилювали цілий світ.

Я більше слухав, ніж говорив, і саме тому, що мої вуха були насторожі, піймав вигуки аранжера танців, який кричав по-французькому:

— Фіґурний вальс, фіґурний вальс, шановні пані й панове!.. Дами вибирають кавалірів!.. Дами вибирають кавалірів!..

Ці вигуки так би й ніколи не закріпилися у моїй свідомості, коли б раптом переді мною знову не з'явилася Метелиця. Була в тій самій білій масці, що закривала її обличчя аж по уста, в білій шапочці, яка приховувала волосся, і в розшитій білою мішурою сукні, облямованій по краях лебединим пухом. А на ногах мала не танечні капчики, а черевички на високих закаблуках, і на оголених плечах — загортку з горностаїв.

— Дозволите? — звернулася до мене з уклоном. — „Дами вибирають" ...

Я не мав наміру танцювати, а засадничість моєї постанови скріплювали подвійно ще й нестерпно тісні черевики. Але в даній ситуації відмовити — було б великою неґречністю. Тож, вклонившись також, з подякою прийняв запрошення — і ми закрутилися.

Вже по перших кроках у мене відновилося почуття, якого я зазнав, дивлячись на танець метелиці: моя пара була метелицею, що рвалася кудись, летіла і мене поривала за собою. Здавалося, от-от — і випурхне з моїх обіймів, полетить, помчить і вирветься поза стіни дому. Я мимовільно пригортав її міцніше до себе і в той самий час розгадував питання: знаю я її чи не знаю?

— Ви прекрасно танцюєте, — почав розмову.

— Дякую за комплімент, — відповів м'який і теплий голос з-під маски. — Мушу сяк-так танцювати, бо ж з того хліб їм ...

— Хліб? — пустився я на лестощі. — Це вульґарно. Я думав, що ви живитеся самими безе ...

— О! — підхопила Біла Маска з іронією. — Французькі пундики тепер саме в моді, і за них нетрудно. Але, на щастя, я не люблю солодощів, ні кулінарних, ні ораторських, і волію простий хліб і прості слова ...

Як на балерину, подазалася замудрою, спешила мене і зацікавила ще більше.

— Я вас, здається, пізнаю, — закинув я гачок.

— Як можна пізнавати те, чого ніколи не зналося раніше? — перехилила вона голівку.

— Справді? Знаєте це напевно?

Вона затрималася з відповіддю, а аранжер тим часом скомандував зміну дам, і ми розлучилися.

Я з бідою дотанцював того фіґурного вальса, постійно міняючи партнерок і, ледве оркестра вмовкла, вискочив до сусідньої напівтемної кімнати, де сів у куточку, щоб дати спочинок змученим ногам. За мною по п'ятах увійшла „циганка", а за нею — ціла череда військових і цивільних адораторів, які просили „виворожити їм долю".

„Циганка" не змушувала себе довго просити і почала кожному по черзі говорити банальні дурниці, зрештою, не позбавлені дози їдкої дотепности. Чоловіки голосно і вдоволено іржали, я, від нічого робити, дотримував їм товариства, аж несподівано почув легенький дотик до свого рукава: знову біля мене стояла Біла Маска. Переслідувала мене, але з якою метою? Була це звичайна маскарадна забавка чи щось більше, може навіть з політичним забарвленням?

— Коли й ви хочете дізнатися дещо про своє минуле або майбутнє, то ходіть зі мною, — промовила таємничо. — Я краща ворожка, ніж оця циганка.

— Справді?

— Можете переконатися, але не тут. Тут надто людно і надто душно. Ходім звідси!..

Подавши їй руку, я ще раз відчув на собі владу чогось поривчастого, скорюючого, рішучого і невловимого. Не йшов сам — мене вела за собою дивна сила, і від того було головокружно й приємно.

УСЯ ЦЬОГОРІЧНА КОЛЯДА НА ХАРИТАТИВНУ АКЦІЮ ЗУАДК!

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФИЛАДЕЛФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMMITTE, P. O. BOX 1661, PHILADELPHIA 5, PA.

Широка інформація про І. Мазепу

У зв'язку з наступаючим Ювілейним Роком Мазепи, Ювілейний Комітет Мазепи (ЮКОМА), згідно з своєю програмою, організує в Ню Йорку, протягом місяців січень—березень, доповіді про життя і діяльність Великого Гетьмана. Доповіді будуть відбуватися при участі поодиноких українських організацій, товариств і корпорацій у різних залях і в різних частинах Ню Йорку. Це дасть змогу ознайомитися широким колам українського громадянства з доповідями, які всесторонньо представлять життя і діяльність І. Мазепи на полі політичному, національному, економічному, культурному та ін.

Запрошені з доповідями професори: М. Андрусяк, Д. Горняткевич, В. Лев, А. Москаленко, В. Січинський, Р. Смаль - Стоцький та ін. Доповіді відбуватимуться кожної суботи о год. 4 — 5. Теми, автори і місце сходин будуть своєчасно оголошені.

Перша доповідь проф. М. Андрусяка відбудеться в суботу 10-го січня 1959 р., о 4-ій год. по полудні, в приміщенні НТШ.

ЮКОМА вітатиме кожну ініціятиву поодиноких українських товариств улаштувати доповіді про І. Мазепу. За потрібними інформаціями ЮКОМА просить звертатися до Українського Конґресового Комітету Америки.

Треба сподіватися, що українське громадянство, з уваги на ціль і повагу моменту, спричиниться до успіху циклу доповідей і тим заманіфестує національну єдність і пієтизм до великих роковин!

Секретар торгівлі передбачає 10-річний добробут

Вашингтон. — Секретар торгівлі Луїс Л. Стравс сказав у своїй новорічній заяві, що 1959-ий рік буде ще кращим під економічним оглядом як 1958-ий рік. Секретар торгівлі гадає, що 1959-ий рік буде початком добробуту, який триватиме десять років, і який перевищить все те, що ми досі бачили. Стравс сказав, що національна продукція в останній чверті 1958 р. так збільшилася, що побила всі дотеперішні рекорди. На думку секретаря торгівлі декада від 1960—1970 року має всі дані на те, щоб збільшати економіку країни. Збільшення числа населення і ріст інвестицій та технологічного поступу спричинять добрі умови для капіталу, який служитиме розбудові підприємств та збільшенню числа затруднених. „Це все є частиною основи під добробут, який перевищить все, що було досі", — казав Стравс. Очевидно, що в найближчій декаді будуть і маленькі затримки, але, якщо не буде війни, то в загальному буде великий ріст вперед.

● **Колишній капітан німецького вітрильника „Морський Чорт" (Зеетойфель), Фелікс** граф Люкнер, який має тепер 78 років життя і живе у Швеції, дістане в урочистій церемонії прапор цього кружляка. Коли в 1918 році „Зеетойфель" пішов на дно, один із членів залоги встиг врятувати цей прапор. Переїхавши до Америки, він передав прапор німецькому співочому товариству в Сінсінаті, Огайо. Після ліквідації товариства його голова забрав прапор собі і щойно тепер заявив про це німецькій амбасаді у Вашингтоні.

ПЕРЕД РІЗДВЯНИМ КОНЦЕРТОМ НЮЙОРКСЬКОГО ХОРУ „ДУМКА"

В суботу 10-го січня ц. р. відомий український хор „Думка" з Ню Йорку влаштовує, як свою першу імпрезу у своєму ювілейному — десятому — році свого існування, Різдвяний концерт з багатою і цікавою програмою. Відбудеться концерт у великій залі Ґренд Балл Рум у Менгеттен Сентер (34-та стріт і 8-ма Евню у Ню Йорку) о год. 9 вечора і його програму виповнять колядки і щедрівки, що їх відспіває хор під диригентурою Леонтія Крушельницького і новорічна інтермедія (в модерному стилі за старим календарем) написана ІКЕР-ом й Алексевичем, в якій візьмуть участь: Рома Прийма, — О. Кериченко, І. Шуган, артисти УТА, — „Ті три": О. Новицька, А. Новицька, Л. Гончарів, — О. Кравченюк, М. Марко, Н. Пашковська, З. Салик, Б. Бережницький, І. Гарасимяк, В. Гойдиш, І. Декайло, Б. Пирожак, Л. Таранько, В. Тершаковець, О. Тершаковець, оркестра В. Босого, а у фіналі І. Недільського „З Новим Роком" — цілий ансамбль та хори.

Після концерту відбудеться великий новорічний баль „Думки".

У зв'язку з цією імпрезою хору „Думки" треба пригадати, що наприкінці листопада ц. р., цей хор відбув свій гостинний виступ в Торонті, влаштовуючи там великий концерт в залі Мессей Гол у Торонті, що був справжнім мистецьким переживанням для торонтонської публіки. З приводу цього концерту усі українські часописи в Торонті вмістили дуже прихильні для „Думки" рецензії.

В рецензіях підкреслювано найперше факт основного відмолодження хору, в якому під сучасну пору співає вже майже 80 процент молодих співаків. Це дає всі підстави для надій, що молоде мистецьке поповнення буде продовжувати у вільному світі успішно традиції українського хорового мистецтва і що під цим оглядом хор „Думка" повинен стати прикладом для всіх інших українських хорів. Водночас із цим стверджено, що „приплив молодих вихованих уже на еміграції хорових сил не вплинув від'ємно на дикцію хору, що часом у деяких хорах трапляється".

З великим признанням висловлювалися торонтонські рецензенти про виконання мистецьких творів українських і чужоземних композиторів, що були у програмі концерту і про першорядну зіспіваність, дисципліну і звучність хору, як теж високу здібність інтерпретації.

Рецензент торонтонської „Нашої Мети", о. Петро Хомин писав з приводу цього концерту, що „друга частина концертової програми, особливо ж обидві речі Ваґнера „Бойовий Гимн" з опери „Рієнці", „Хор моряків" з опери „Літаючий Голляндець" і фінал з опери „Сила призначення", а особливо великий шедевр релігійної музики „Інфлямматус ет акцензус" Россіні - Ґоре були справжнім іспитом зрілости хору, іспитом, що його хор „Думка" зложив із знаменитим успіхом та показав, що він і голосово і технічно є вже спроможний вконувати великі хорові речі з опер, а особливо твори релігійної музики... У цих точках хор виявив непересічну музикальність і технічну зрілість, захоплюючи всіх чистотою інтонації, знаменитими динамічними ефектами, могутнім форте і ледве чутними піянами та повним сяєточної величі виконанням найкращих зразків хорової музики великих музичних геніїв Европи".

Усі рецензенти ствердили водночас із цим, що до успіху хору „Думка" у великій мірі причинилися теж солісти концерту — п-ні Шарльота Ордессі - Баранська і п. Володимир Баранський та піяніст Роман Стецура, що давав знаменитий і глибоко продуманий акомпаніямент.

У зв'язку з десятиріччям нюйоркського українського хору „Думка", треба відмітити, що цей хор завжди на протязі своєї діяльности брав радо жертвенну участь в українських загальнонаціональних імпрезах і що він м. ін. взяв активну участь у ювілейному фестивалі УНСоюзу в Карнеґі Голл в Ню Йорку з нагоди 60-річчя цієї організації в 1954 році, а в днях 15-16 червня 1957 року причинився своїми виступами до звеличання урочистости відкриття пам'ятника Т. Шевченкові на Союзівці.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

Товариський вечір у „Самопомочі"

Нюйоркський Відділ ОУА „Самопоміч" влаштував 27-го листопада, в день „Свята Подяки" свій черговий товариський вечір. Голова Відділу проф. М. Лисогір привітав зібраних за святочним столом понад півсотні членів і передав дальший провід вечора містоголові п-ві І. Василишинові. П. Василишин подав генезу свята Подяки, підкреслюючи його значення і для нас — українців, які після довгої скитальщини причалили до гостинних берегів багатої Америки і зажили нарешті спокійнішим життям в умовах свободи і достатку. З цьогорічним Святом зв'язує нюйоркська Самопоміч іще одну важливу подію. Ювілейний З'їзд делегатів, що відбувся минулої осени в Ню Йорку з нагоди 10-ліття існування і праці Самопомочі, відзначив 6-ох для організації найбільше заслужених членів найвищим відзначенням — почесним членством. — Ми горді з того, говорив промовець, що аж 4 з-поміж них, а саме пп. мін. Ю. Ревай, ред. В. Мудрий, інж. О. Гладишовський і професор М. Лисогір є членами нюйоркського Відділу. Після цього переповів п. Василишин коротко життєвий шлях та громадську працю кожного з відзначених, зложив їм відповідні побажання і вручив почесні грамоти в мистецькому виконанні проф. Володимира Січинського.

Зібрані влаштували почесним членам щиру овацію. Після п. Василишина вітали їх сеньйор громадських діячів д-р М. Шахнович, дир. С. Спринський (від „Провидіння"), д-р В. Вишиваний (від Учительської Громади і спонзорованої Самопоміччю Школи Українознавства) і др. Всі вони підкреслювали вагу праці на громадській ниві і виховне значення пошани, яку виявлено заслуженим діячам.

Накінець промовили відзначені. Вони дякували за честь, яку зробив їм цьогорічний З'їзд і за симпатії, виявлені їм на цьому вечорі та поділилися з приявними досвідом своєї довголітньої праці на різних ділянках суспільного життя. У Вечорі взяв участь відомий наш письменник І. Керницький, який не лише відчитав декілька найновіших гуморесок, але й відспівав під акомпаньямент розбавлених слухачів довгу низку своїх сатиричних коломийок.

Після спільної вечері гуторили - розважалися зібрані члени до пізньої ночі.

І. В.

● **З йорданської частини Єрусалиму** видалено вірменського єпископа та шістьох духовників, між ними трьох американців. Усіх їх обвинувачено в сприянні комуністам. Газети пояснюють, що ці духовники мали зв'язки з вірменами, які мешкають у прикордонному обширі, і йорданські власті їх видалили, щоб запобігти інфільтрації комуністичних шпигунів.

Український Літературно-Мистецький Клюб, Ню Йорк 149. 2-га Ев.

З Літературно - Мистецького Клюбу в Ню Йорку повідомляють, що в п'ятницю, дня 9-го січня ц. р., відбудеться у приміщенні Клюбу виступ Романа Рудницького із концертом фортепіянових творів Бетговена і Брамса. Початок о год. 7.30 вечора. Пояснюватиме програму д-р Антін Рудницький.

Замість квітів на могилу бл. п. Михайла ДАРМОГРАЯ родина ІВАСИКІВ з Ню Йорку жертвує:

Укр. Воєн. Інвалідам	$ 10.00
та Вдовам і Сиротам ..	$ 5.00

через Б-во „Броди-Лев" в Ню Йорку.

ІСТОРИЧНА ПЕРСПЕКТИВА

(Закінчення зі стор. 2)

бою кілька повстань, криваво здавлених царською Росією. Наша невдача осягнути за першим розмахом свою державність не є ані чимось дивним, ані притаманним тільки українській нації.

Якщо наші святочні промовці вже беруть труднійший шлях історичної перспективи, то вони переконаються самі, а з ними й їхні слухачі, що в цих історичних датах є стільки сили і світла, що вони нічого не втратять на своїй величі, якщо буде сказано рівночасно повну історичну правду, що в роках 1917-18 український нарід мав надзвичайно догідні умовини. В цих роках завалилася Росія і Австро-Угорщина, окупанти української землі, але рівночасно буде доповнено, що революція в 1917 р. застала нашу націю неприготованою і з дуже малим запасом дійової енергії, кількість якої була в разючій диспропорції до завдань, що стояли перед пробудженою з вікового сну нацією. Тарас Шевченко мав велику тривогу за долю України, як її „злії люди присплять лукаві і в огні окрадену збудять". Так само Ів. Франко писав в „Мойсеї": „Народе мій, замучений, розбитий . . . твоїм будучим душу я тривожу". Але обидва ці велетні духа не робили докору за це українському народові й не мали найменшого сумніву, що „встане Україна" і що український нарід „засяде в народів вольних колі".

Немає причини ні промовцям, ні нам усім ніяковіти за наших земляків з цих бурхливих днів, що їхні стотисячні маніфестації в Києві та Петрограді, їхні селянські та військові З'їзди, на яких були заступлені мільйони селян та вояків, остались без помітнішого впливу на хід української революції. Це були бурхливі весняні води і широкий відруховий сантимент пробудженої нації, а не чітко вироблений та вирішений плян дії. Також отаманія і махнівщина стануть перед нашими очима як дитячі недуги нації. Вони спричинили багато журби і клопотів, але не привели до смерти національного організму. Він ріс, кріпшав і згодом став на свої ноги. Із пробудженої з відового сну безформної народної маси у вогні і бурі зродилася та гартувалася модерна нація з чітко з'ясованим ідеалом своєї державности.

Ми повинні передусім пізнати обставини, які попередили українську революцію і які були під час неї. Рівночасно ми повинні вдуматися в почування та світогляд тодішньої провідної верстви та її представників. Йдучи таким шляхом, ми самі будемо мати правдивий образ нашого національного відродження і правдивим передамо його учасникам наших національних свят.

Зближається кінець пілотних літаків

Вашингтон. — З оборонного бюджету на фінансовий рік, який починається 1-го липня 1959 року, видко, що зближається кінець пілотних літаків (бомбовиків і нищильників), які беззастережно панували як провідна зброя в попередній декаді. Пілотні бомбовики і нищильники все ще гратимуть головну ролю в обороні ЗДА в найближчому році, але фінансовий рік 1960-1961 готов бути останнім роком, в якому керовані летунами літаки гратимуть поважнішу ролю, бо на перше місце висуваються керовані ракети — головна зброя найближчих років.

Міччел про затруднення в 1959 р.

Вашингтон. — Секретар праці Джеймс П. Мічел у новорічній заяві передбачав, що число затруднених в 1959 р. дійде до нового рекорду, бо воно постійно збільшується у зв'язку з постійним поліпшенням економіки. Секретар праці заявив, що в січні й лютому звичайно зменшується число затруднених внаслідок сезонових умов, але пізніше число затруднених буде збільшуватися. Збільшуватимуться й особисті прибутки, бо передбачена є стабільність цін. Останнє число затруднених нефахових робітників виносило 58,958,000, а рекордове число цієї категорії робітників становило 59,562,000 в серпні 1957 року. В листопаді 1958 року число всіх затруднених становило 64,653,000, а рекордово високе число всіх затруднених було в липні 1957 — 67, 653,000.

● **Японська преса** у своїх новорічних міркуваннях не виключає можливости абдикації мікада в користь сина Акігіта, дармащо мікадо має тільки 57 років і втішається доров'ям. Гірогіто, який вступив на престіл 32 роки тому, хотів нібито зректися престолу вже після воєнної поразки Японії в 1945 році, але не зробив того з остраху, що тоді взагалі перестане існувати монархічний устрій. Наступникові престолу Акігіто саме сповнилося 25 років.

Зміна адреси

До Адміністрації „СВОБОДИ"
81-83 Grand Street
(P. O. Box 346)
JERSEY CITY, N. J.

Долучаю 10 центів — прошу змінити мою адресу.

Моя СТАРА адреса була:

ЧИСЛО ВІДДІЛУ (якщо член УНС) ____________

Ім'я і прізвище ____________

Адреса ____________

____

Моя НОВА адреса така:

Ім'я і прізвище ____________

Адреса ____________

Адреса ____________

____

ОГОЛОШЕННЯ ВІДДІЛІВ Українського Народного Союзу

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Управа 268 Відд. ім. Дм. Вітовського, повідомляє, що в суботу, дня 10 січня 1959 р. в домівці Укр. Клюбу при 2171 Вакелінб вул., о год. 8 веч. відбудуться **Річні Загальні Збори.** Участь всіх членів обовязкова. — С. Струхманчук, голова, О. Барилка, секретар.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж. — Т-во „Запорозька Січ", Відділ 155, повідомляє, що Місячні збори відбудуться в п'ятницю, 9 січня 1959, в залі УНДому 760 Стейт Стріт, о год. 7-ій вечер. На річних зборах, котрі відбулися дня 12 грудня 1958 вибрано уряд на 1959 рік, як слідує: предсідник — Михайло Фединишин, заст. предс. — Николай Степась, касир — Михайло Гуриняк, заст. касира — Іван Макар, фін секретар — Іван Будняк, рекорд. секретар — Никола Колодій. Контрольори: Петро Стахів, Корнило Галушка, Василь Коваль. Надзирателі хворих: Никола Олійник, Іван Гурняк, Дмитро Олійник. Дверник: Іван Сетник (господар). Хорунжий: Іван Мельник. Капітан: Дан Дмитро Степась. Місячні збори будуть відбуватись відтепер кожного місяця у другу п'ятницю по першім, в залі УНДому.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Відділ 204 повідомляє, своїх членів, що **Річні Збори** відбудуться в суботу 10-го січня, о год. 8 вечером, в залі число 22 в Народнім Домі 140-142 Друга Евню, Ню Йорк. На порядку нарад: звіт уряду і контрольної комісії за минулий рік, та вибір уряду на біжучий рік. Проситься членів взяти громадну участь в зборах, обов'язком довгуючих членів є вирівняти свій довг. Перед зборами можна платити свої членські внески. — Управа Відділу.

БРУКЛИН, Н. Й. — Управа Т-ва „Запорозька Січ", Відділ 325, подає до відома, що Місячні збори відбудуться 10-го січня 1959, о год. 8-ій веч. в приміщеннях УНДому 216-218 Гренд Стріт. На порядку: фінансовий звіт і багато важних справ до полагодження. На 1959 рік вибрано управу: предсідник: Йосиф Лисогір, заст. предс.: Іван Вішко, секретар Відд.: Василь Цюпа, заст. Михаіл Дикий, касир: Василь Троць, рек. секр.: Іван Малик. Тростіста: Йосиф Врубель. Контрольори: Волтер Клавсик і Едвард Бардасевич. Надзирателі хворих: Дмитро Цупа і Ізидор Романський. Хорунжі: Іван Малко і Еміль Віленький. Отаман: Іван Цупа. Господар Петро Пелех. Прийдіть на збори численно й приведіть нових членів до Товариства і до УНСоюзу. — Ів. Малик, секретар.

ЙОНГСТАВН, Огайо. — Відділ 348, ім. Ольги Басараб, повідомляє своїх членів, що **Річні Збори** відбудуться в неділю, 11-го січня 1959 р., в годині 4-ій по полудні, в церковній залі 526 В. Раєн Евню. Просимо членів бути присутніми на зборах. Буде звіт фінансовий, звіт контролі і вибір нового уряду на 1959 рік. Просимо членів, котрі мають платити в січні свій розмет річний, піврічний і місячний, можуть заплатити по зборах, так, щоби по ваших домах не ходити і докучати вам. Кожний член знає, що має заплатити в січні розмет. — Марія Черніга, предс., Марія Стахура, секр. фін.

ШИКАГО, Ілл. — Бр. Св. Стефана, Відділ 221, повідомляє своїх членів, що **Загальні Річні Збори** відбудуться в неділю 11-го січня 1959 р., о годині 12.30 по полудні, в Домі Відд. УНСоюзу 843 Н. Вестерн Евню. Порядок дня: звіти урядовців, звіт контрольної комісії, дискусія над звітами, уділення абсолюторії, вибір урядовців на 1959 рік, справа 50-літнього ювілею нашого Відділу, що відбудеться 31-го січня 1959 р., внески і заплати. Просимо всіх членкинь і членів обов'язково прибути на ці дуже важні збори. — Ф. Васильковський, предс., Т. Шпікула, фін. секр., І. Михальцевич, касир, С. Коцелко, рек. секр.

ПИТСБУРГ, Па. — Братство Св. Отця Николая, Відділ 53, повідомляє своїх членів, що **Річні Збори** відбудуться в неділю 11-го січня 1959 р., о годині 12-ій в полудне, у залі Української Запомогової Юнії, при 11-ій і Вінгем вулиці, Питсбург, Па. Проситься усіх членів бути присутніми. — О. Микитюк, предс., В. Сачко, секретар.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во „Мир", Відділ 324, повідомляє всіх своїх членів, що **Загальні Річні Збори** відбудуться дня 10 січня 1959, о год. 7-ій вечором на першому поверсі Укр. Горож. Клюбу при 23 і Бравн вулицях. Порядок нарад: 1. збірка членських вкладок; 2. Вибір нової управи; 3. Громадські справи. Зогляду на це, що є дуже важні справи до полагодження, просимо всіх членів прибути громадно і точно. — Семен Барабах, містопредс., Іван Струк, секретар.

ОЗОН ПАРК, Н. Й. — Т-во „Вільна Україна", Відд. 200, повідомляє всіх членів, що **Річні Збори** відбудуться в суботу, 10 січня 1959 р., в Клюбовій залі 91-20 — 95 Евню, Озон Парк, о год. 8-ій ввечір. Обов'язком кожного члена є прийти на річні збори і вислухати звітів Відділових урядників і Контрольної Комісії, поставити добрі внески на будучий рік і вибрати уряд на 1959 рік. По зборах товариська перекуска для присутніх членів безплатно. — В. Валук, предсідник, Г. Васло, касир, В. Воргуль, секретар.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во „Любов", Відд. 45, повідомляє своїх членів, що **Річні Збори** відбудуться в неділю, дня 11-го січня 1959, о год. другій попол., просимо всіх членів взяти участь в цих зборах, та вислухати річного звіту Управи і Контрольної Комісії, та вибрати уряд на біжучий рік 1959, довгуючим членам пригадуємо, і просимо, щоб бодай раз в рік вирівнали свої залеглости. — Т. Малик, місто-предсідник, А. Гарасим, касир, М. Сеник, секр.

ШИКАГО, Ілл. — Місячні збори Б-ва св. Петра і Павла, Відділ 220, відбудуться в суботу, 10-го січня 1959 р., о год. 7:30 вечора, в парафіяльній залі при 4952 С. Палайна Стр. Просимо про численну участь, бо є кілька пильних справ. Рівночасно подаємо до відома, що на Річних Зборах, відбутих 13-го грудня 1958 р., вибрано нову Управу Б-ва на 1959 рік в наступному складі: М. Харів — предсідник; П. Слободян — заступник; В. Мацьків — касир; П. Блідий — рекорд. секретар; Г. Гарасим — фін. секретар; якого адреса: 3111 В. 54-Пл. Шикаго 32, і на його руки слід висилати чеки чи моней ордери.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Б-во св. Володимира, Відділ 130, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в суботу, 10-го січня 1959 р., о год. 8-ій вечором в приміщенні Українських Католицьких Ветеранів при 33 Іст. 7-ма вул. В програмі Зборів: Перечитання протоколу, звітування, перечитання кореспонденції і біжучі справи. Членські вкладки можна вплачувати перед зборами. — Управа.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Т-во „Зоря", Відділ 69, повідомляє, що **Річні** і **Місячні Збори** відбудуться в суботу, 10-го січня 1959 р., о год. 8-ій вечером в церковній галі св. Юрія, заля ч. 5, при 33 Іст, 7-ма вул. На порядку дня: звітування і вибір нової Управи на 1959 рік. Просимо про численну участь. — М. Дворян, предс.; І. Мартинець, секр.; М. Ликтей, секр.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. Дж. — Б-во св. Арх. Михаїла, Відділ 142, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в суботу, 10-го січня 1959 р., о год. 8-ій вечером в залі УНДому при 214 Фултон вул. Просимо про численну участь. — М. Маркович, секр.

ДІТРОЙТ, Миш. — Б-во св. Ів. Хрестителя, Відділ 292, повідомляє, що Місячні сходини відбудуться в неділю, 11-го січня 1959 р., о год. 1,30 по полудні, в залі УНДому, при вул. Мартін. За Управу — Сулима Дмитро, секретар.

ЛОНДОН, Онт., Канада — Т-во ім. Т. Шевченка, Віділ 460, повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться в неділю, 11-го січня 1959 р., в залі Клюбу І. Франка, при 625 Леярд вул. точно о год. 2,30 по полудні. Програма зборів буде подана на місці. Присутність членів обов'язкова. — С. Семчишин, голова; Ів. Томин, касир, Ів. Дикун, секретар.

ГАРТФОРД, Конн. — В-во ім. св. Ів. Хрестителя, Відділ 277, повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться в неділю 11-го січня 1959 р., о год. 3-ій по полудні, в домівці Українсько-Американського Горожанського Клюбу, при 51-53 Вгітморе вул. На порядку дня: звіти Управи і Контрольної Комісії; затвердження рахунків за 1958 та уділення абсолюторії, затвердження розподілу майна; вибір Уряду і Контр. Комісії та вибір делегатів на Конвенцію УККА. Побір вкладок того ж дня, від год. 2-ої по полудні. Просимо про численну участь. — Управа.

БРИДЖПОРТ, Конн. — Т-во „Українська Січ", Відділ 59, повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться в неділю, 11-го січня 1959 р., точно о год. 3-ій по полудні, в УНДомі при 500 Галет вул. На порядку дня: Звіти за друге півріччя, вибір нової Управи на 1959 рік, справа будучих товариських зборів, справа делегата на Конгрес у Вашингтоні, справа спільного балю та інші. По закінченні зборів товариська гутірка з перекускою. — В. Венгринович, предс.; В. Сливінський, касир; М. Галькевич, секретар.

ЙОНГСТАВН, Огайо. — Т-во св. Івана Хрестителя, Відд. 230, повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться в неділю, 11-го січня 1959 р., о год. 2-ій по полудні, у власній домівці при 914 Френклін Евню. На порядку дня: звіти Управи і вибір нової на 1959 рік. Просимо про численну участь. — М. Мушинський, гол.; П. Лішак, секретар.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во ім. Дм. Вітовського, Відділ 375, повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться в другу неділю січня, т. є 11-го січня 1959 р., о год. 4-ій по полудні, із звичайним порядком нарад. Всіх, хто платить річно, просимо вплачувати в січні, бо Відділ заплатить за тих, хто вплатить вкладку. — Василь Василюк, голова; Іван Даньківський, касир.; Є. Грималяк, секр.

ЧЕСТЕР, Па. — Т-во ім. Т. Шевченка, Віділ 156, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 11-го січня 1959 р., точно о 2-ій год. по полудні, в Громадському Домі. Просимо про численну участь. Одночасно повідомляємо про склад Уряду на 1959 рік: Микола Іщук — голова; Микола Муляр — заступ.; Василь Трач — касир; Василь Новак — секретар; Іван Рудницький — заступник. Контрольна Комісія: Іван Пшеничняк, Володимир Васикевич. Відвідувачі хворих: Семен Чадан, Матвій Закорчемний. — За Управу: В. Новак, секретар.

ФИЛАДЕЛФІЯ, Па. — Т-во „Дністер", Відділ 430, повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться в неділю, 11-го січня 1959 р., в Українському Клюбі, при 847 Н. Френклін вул. точно о год. 1-ій по полудні. Просимо всіх членів про численну участь та активне заінтересування справами Відділу і його діяльности за 1958 рік. Зауважуємо, що оскільки в означеній годині не буде відповідної кількости присутних членів, то Збори відбудуться в одну годину пізніше, без огляду на кількість приявних членів. По закінченні Зборів відбудеться побір вкладок за січень 1959, а для членів замешкалих в околиці 24-ої вулиці побір вкладок відбудеться 17-го січня 1959 р. в Українському Клюбі при 23 і Бравн вул., в годинах від 7-ої до 9-ої вечором. За Управу Осип Бакай, секретар.

НЮ БРІТЕН, Конн. — Б-во св. Петра і Павла, Відділ 254, повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться в неділю, 11-го січня 1959 р., о год. 3-ій по полудні в Українському Горожанському Клюбі, при Спріг вул. На Зборах буде головний радний УНСоюзу п. Р. Гук з Гартфорду, Конн. Просимо про численну участь в зборах. За Управу — В. Романишин, секр.

МЕККІС РАКС, Па. — Б-во св. Володимира, Відділ 91, повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться в неділю, 11-го січня 1959 р., о год. 12-ій вполудне, в залі УНДому. На порядку дня: Річне звітування й вибір нового Уряду на 1959 рік. Просимо про численну участь. — Данило Андерсон, рек. секретар.

ЧЕСТЕР, Па. — Б-во св. Духа, Відділ 237, повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться в неділю, 11-го січня 1959 р., о год. 1-ій по полудні в Українській Галі при 4-ій і Вард'є вул. На порядку дня: вибір урядників і вплата вкладок. За Управу — М. Крика, секретар.

ГЛЕСТОНБУРИ, Конн. — Б-во св. Ів. Хрестителя, Відділ 138, повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться в неділю, 11-го січня 1959 р., в церковній залі, при Гров Стр. зараз після Богослуження. На порядку дня: річне звітування й вибір Уряду на 1959 рік. Просимо про численну участь і про вирівнання вкладок та залеглостей. Гостям, які цікавляться справами нашого Т-ва, дуже раді. — М. Дзядик, голова; Д. Качмарик, кас.; С. Кунікевич, секр.

ПИТТСБУРГ, Па. — Т-во „Рогатинщина", Відділ 396, повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться в неділю, 11-го січня 1959 р., о год. 3-ій по полудні в домі Федя Цюлюпи при 2228 Карсеон вул. Просимо про точність і чисельну участь. На порядку дня: річні звіти і вибір Уряду на 1959 рік. — Іван Драпала, предс.; Ілія Слободян, секретар.

ДІТРОЙТ, Миш. — Т-во ім І. Франка, Відділ 146, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 11-го січня 1959 р., о год. 1,30, в залі Українсько-Американського Осередку, при вул. Карпентер і Мітчен. Просимо про участь і про вирівнання залеглих вплат. За Управу — Михайло Війтович.

ШИКАГО, Ілл. — Б-во св. Юрія, Відділ 379, повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться в неділю, 11-го січня 1959 р., о год. 12,30 вполудне, при 845 Н. Вестерн Евню. На порядку дня: річні звіти, вибір Уряду на 1959 рік і інші, важні справи. Просимо про вирівнування залеглостей і про численну участь у Зборах. — А. Зборик, предс.; І. Малюк, касир; М. Семків, секретар.

БРИДЖПОРТ, Па. — Б-во св. Петра і Павла, Відд. 383, повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться в неділю, 11-го січня 1959 р., о год. 1-ій по полудні, в парафіяльній залі при 494 Форд вул. Управа просить Контрольну Комісію про перевірку ділових книг. На порядку дня: вибір Уряду на 1959 рік. Просимо членів про вирівнування залеглостей, про присднування нових членів і про численну участь в Зборах. — М. Буката, предс.; Ю. Кушнір, касир; Ів. Грозінський, секретар.

ЛУДЛОВ, Масс. — Т-во ім. І. Франка, Відділ 253, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 11-го січня 1959 р. о год. 1-ій по полудні, в парафіяльній залі. Є багато важних справ, тому просимо про численну участь в Зборах. — П. Павлів, предс.; В. Фіцик, касир; П. Пилипів, секретар.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Т-во „Сокіл", Відділ 336, повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться в неділю, 11-го січня 1959 р., о год. 1-ій по полудні. На порядку дня: річний звіт і вибір Уряду на 1959 рік. — Г. Степанек, предс.; Г. Кисіль, секр.; Т Кальмук, рек. секретар.

ТРЕНТОН, Н. Дж. — Т-во „Вільних Козаків", Відділ 116, повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться в неділю, 11-го січня 1959 р., в церковній залі св. Йосафата, при 1195 Дуц Евню, о год. 2-ій по полудні. На порядку дня: вибір Управи на 1959 рік. — В. Старик, секретар.

ЛИТТЛ ФОЛС, Н. Й. — Т-во „Запорозька Січ", Відділ 330, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 11-го січня 1959 р., в залі УНДому о год. 2-ій по полудні. На порядку дня: справоздання за 1958-ий рік та інші важні справи. Просимо про численну участь. Одночасно повідомляємо, що Уряд на 1959 рік є перевибраний в тому ж самому складі, що і в 1958-ім році. — І. Андріішин, предс.; М. Русин, касир; Н. Паламар, секретар.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестрицтво Рож Пресв. Богородиці, Відділ 36, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 11-го січня 1959 р., о год. 4.30 по полудні. Просимо про точність і чисельну участь, бо є важні справи та на порядку дня звіт Контрольної Комісії. Одночасно подаємо до відома особовий склад нововибраного Уряду на 1959-ий рік: Ева Геруля — предсідниця; Анна Рак — заступ.; Софія Гунька — секретарка; Марія Ходак — заступ.; Марія Шварц — касирка; Юстина Лиса — заступниця. Контрольна Комісія: Марія Онуфрик, Марія Гайсак, Анастазія Грицак. До помочі Урядові: Анна Воляк, Катерина Шурбот і Ксеня Лалька. До прапорів: Марія Попович, Анна Стрілець і Анна Максимців.

ЧЕСТЕР, Па. — Т-во св. Арх. Михаїла, Відд. 352, повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться в неділю, 11-го січня 1959 р., о год. 12-ій вполудне (після великої Служби Божої), в Українському Католицькому Горожанському Клюбі, при 2-ій і Тарлов вул. На порядку дня: вибір Уряду на 1959 рік. Просимо про точність і численну участь. — І. Витязь, предс.; Я. Щербак, секретар.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Т-во „Запорозька Січ", Відділ 251 повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 11-го січня 1959 р., в церковній залі при В. 7-ій вул. по великій Службі Божій. Просимо запам'ятати, що в цім самім місці і часі Т-во буде постійно відбувати свої будучі місячні збори постійно кожної другої неділі по першім. На Річних Зборах, що відбулись 28 грудня 1958 р., вибрано Уряд на 1959 рік в такому складі: п. Василь Козир — предсідник; Ярослав Кравчук — фін. секр.; Василь Яцишин — касир; Василь Ліщук — рек. секр.; Франко Бенько — делеґат до УЗО. Управа прохає членів про збільшення активности в справах Т-ва, про присднування нових членів і про вирівнування залеглостей, щоб оминути суспензи. — Ярослав Кравчук, секретар.

КЛІФТОН, Н. Дж. — Т-во „Українська Січ", Відділ 182, повідомляє, що Місячні Збори відбудуться в неділю, 11-го січня 1959, о год. 2-ій по полудні, в парафіяльній залі при 45-47 Говп Евеню, Пассейк, Н. Дж. Просимо про численну участь, і про вирівнування залеглостей, щоб оминути зайвої суспензи! — Управа.

БАЙОН, Н. Дж. — Б-во св. Арх. Михаїла, Відділ 213, повідомляє, що **Річні Збори** відбудуться у вівторок, 13-го січня 1959 р., о год. 7-ій вечором, в УНДому при 35 В. 19-та вул. На порядку дня: річне звітування і вибір Уряду на 1959 рік. Просимо про численну участь. — В. Салій, прес.; М. Данько, касир; А. Басараб, секретар.

ДЖЕРЗІ СИТІ, Н. Дж. — Товариство Український Клюб Поступовий, Відділ 70, повідомляє своїх членів, що **Річні Збори**, а заразом і Місячні відбудуться в неділю 11-го січня 1959 р., о год. 3-ій по полудні в УНДомі 90-96 фліт Стріт. Буде звіт уряду за минулий рік як також вибір нового уряду на 1959 рік. Просимо всіх членів прибути конечно бодай раз на рік, а це на Річні Збори. — І. Патуляк, предсідник, П. Костик, секретар.

КЛІВЛЕНД, Огайо. — Місячні збори Бр. св. ап. Петра і Павла, Відділ 102, відбудуться в неділю, 11-го січня 1959 р., зараз по співаній Службі Божій в залі церковній 2280 В. 7-ма вул. — М. Малескі, предс., С. Косик, кас., М. Вобечко, секр.

Посмертна згадка

От. МИХАЙЛО ЗАПАРИНЮК, парох Української Православної Церкви Пресв. Тройці, довголітній і активний член Т-ва „Запорозька Січ", 245 Відділ в Трентоні, Н. Дж., помер 2-го листопада 1958 р., на удар серця. Покійний народився 1891 в Городенському повіті, в Західній Україні. Залишив у смутку дружину Марію, дві замужні дочки Марію і Аделю, одну незамужню дочку Іванну, двох жонатих синів Івана і диякона Михайла та четверо внуків. Похорон відбувся дня 6-го листопада з Української Православної Церкви Пресвятої Тройці на український православний цвинтар при участі Високопреосвященого Єпископа, численних духовників, родини, членів парохії, членів УНСоюзу і знайомих. В. Й. П.

Управа 245 Відд. УНС

ГРИГОРІЙ ФЛАК, довголітний член 149-го Відділу, помер 29-го листопада, 1958 р. Покійний походив із Самбірщини, Західня Україна, а до ЗДА прибув в 1913 р. Був одружений з Анною Мондляк, що померла ще в 1955 році. Залишив в смутку синів Михайла, Степана, Григорія й доньку Стефанію та 8 внуків. Похорон відбувся в дні 3-го грудня 1958 р., з церкви св. Духа на цвинтар св. Духа. В. Й. П.

А. М. Дикий, секр.

ТАРЗАН, ч. 4187. Алярмовий знак.

...WAKING FROM A LONG SLEEP, NEAR NOON, THE APE-MAN REFRESHED HIMSELF AT A BUBBLING STREAM--

WHEN SUDDENLY A DISTANT TRUMPETING SOUNDED IN HIS EARS, THE CRY OF ELEPHANTS IN DISTRESS!

CONCERNED, TARZAN RAN TO A HIGH BLUFF WHERE HE SAW A LARGE HERD BEING DRIVEN ACROSS THE PLAINS-- THE WHITE POACHER HAD BOLDLY DEFIED HIS WARNING!

Distr. by United Feature Syndicate, Inc.

. . . Збудившись з довгого сну, коло полудня, мавполюд відсвіжився в струмочку, що вкривався піною . . .

А тоді нагло здалеку дійшли до його вух трубні звуки, крик слонів у стражданні!

По надумі Тарзан побіг до високої скелі, звідкіля побачив велике стадо, гнане через рівнину . . . Білий нелеґальний ловець зухвало нехтував його осторогою!